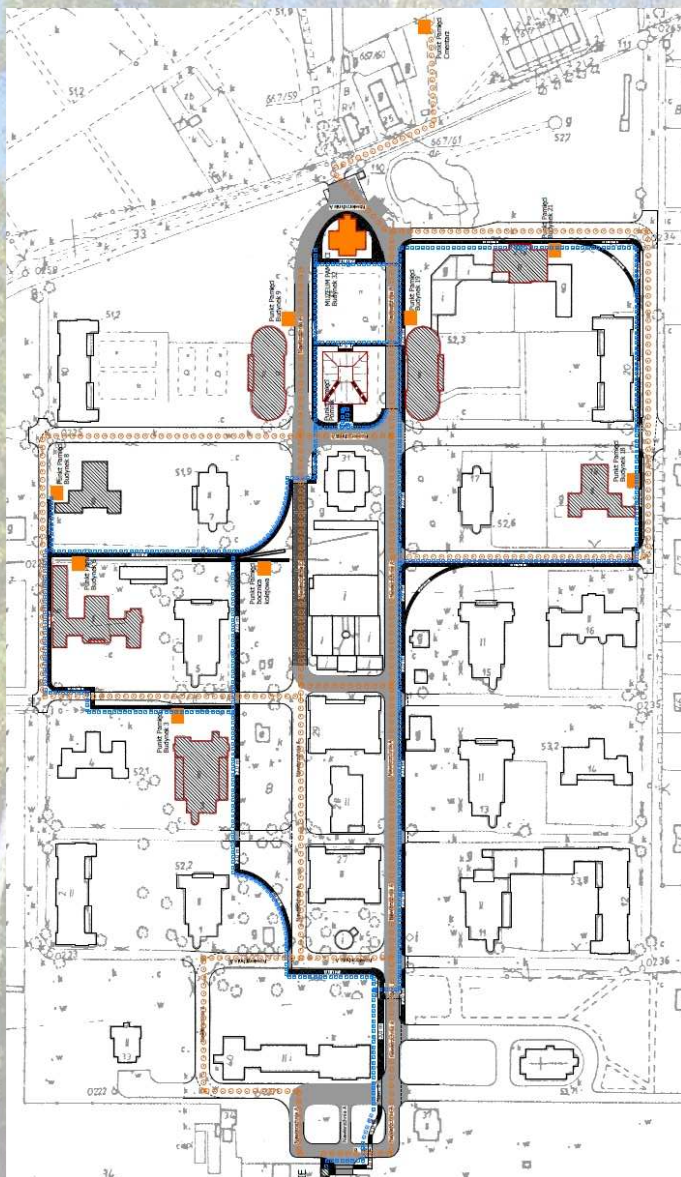

Projektowana Trasa Edukacyjna

LEGENDA

BUDYNKI ISTNIEJĄCE

BUDYNKI ISTNIEJĄCE
IZBY PAMIĘCI

BUDYNEK MUZEUM PAMIĘCI
IZBY PAMIĘCI

CIĄG KOMUNIKACJI PIESZEJ

ŚCIEŻKI ROWEROWE

PUNKTY INFORMACYJNE
IZBY PAMIĘCI

CHODNIKI PRZEWIDZIANE
DO PRZEBUDOWY

DROGI PRZEWIDZIANE
DO PRZEBUDOWY

Program konferencji

„Od stygmatu do eksterminacji
- jak rodzi się świat prostych odpowiedzi”

08:45 - Rejestracja uczestników

09:30 - Otwarcie konferencji
Otwarcie
- **Lukasz Paczkowski**
pomysłodawca konferencji

09:45 - Powitanie
Tadeusz Grabski
Dyrektor naczelny szpitala-

Marian Sierpatowski
Burmistrz miasta Międzyrzecz
Ralf Lehmann
Burmistrz miasta
Bad Freienwalde

Monika Thiemen
Burmistrz miasta Berlin dzielnicy
Charlottenburg- Wilmersdorf

10:15 - Wykład
Nazwisko Referenta:
Pan Dr. **Boris Böhm**

Nazwa instytucji: Miejsce Pamięci
Pirna-Sonnenstein
Tytuł referatu: „Uśmiercanie pol-
skich i niemieckich pacjentów psy-
chiatrycznych w ramach „eutanazji”
- Instytut Pirna - Sonnenstein
1940/41”

10:45 - Wykład
Nazwisko Referenta:
Pan Dr. **Rainald Becker**

Nazwa instytucji: Instytut Histo-
ryczny Uniwersytetu im. Ludwika
Maksymiliana w Monachium
Tytuł referatu: „Eutanazja w Bawa-
rii”

11:15 - Wykład
Nazwisko Referenta:
Pan **Lukasz Paczkowski**

Nazwa instytucji: Samodzielny
Publiczny Szpital dla Nerwowo i
Psychicznie Chorych w Międzyrze-
czu
Tytuł referatu: „Zrozumieć”

11:45 - Wykład
Nazwisko Referenta:
Pani **Christina Härtel**

Nazwa instytucji: Dzienna Klinika
im. Vivantes Humboldta w Berlinie
Tytuł referatu: „Transporty śmierci,
deportacja pacjentów z berlińskiego
sanatorium Wittenauer do Szpitala
w Opatowie”

12:15 - Przerwa kawowa

12:30 - Wykład

Nazwisko Referenta:
Pan Dr. **Georg Lilienthal**

Nazwa instytucji: Miejsce Pamięci
Hadamar
Tytuł referatu: „Polskie Ofiary za-
kładu śmierci - Hadamar (1942-
1945)”

13:00 - Wykład

Nazwisko Referenta:
Pan Dr. **Stefan Elsner**

Nazwa instytucji: Specjalistyczna
Klinika Rhein-Mosel Andernach
Tytuł referatu: „Specjalistyczna
Klinika Rhein-Mosel Andernach
oraz Eutanazja-Program Narodo-
wosocjalistyczny”

13:30 - Wykład

Nazwisko Referenta:
Adam Ruszczyński

Nazwa instytucji: Stowarzyszenie
Dialog - Współpraca - Rozwój
Tytuł referatu: „Granice wolności i
władzy”

14:00 - Wykład

Nazwisko Referenta:
Artur Hojan

Nazwa instytucji: Stowarzyszenie
Tiergartenstrasse 4 Association
Tytuł referatu: „Techniki zagłady
w nazistowskich akcjach eutanazyj-
nych na terenie Warthegau (1939-
1940)”

14:30 - Wykład

Nazwisko Referenta :
Dr. Arndt Michael Oschinsky

Nazwa instytucji : SCHLEI-
Klinikum Schleswig FKS GmbH
Tytuł referatu: Dusza sprawców.

15:00 - Obiad.

15:45 - Przejście uczestników do
obu miejsc pamięci (obelisk i krzyż
na cmentarzu)

16:45 - Dyskusja panelowa po-
święcona socjokulturowemu feno-
menowi myśli eugenicznej.

17:30 - Koniec konferencji i spotka-
nie robocze w kwestii zawiązania
stowarzyszeń „Wspólna Pamięć”
oraz „Partnerstwo w Psychiatrii” i
współpracy między środowiskami
endycznymi

19:30 - Uroczysta kolacja

- www.obrzyce.eu -

KONFERENCJA polsko-niemiecka

„Od stygmatu do eksterminacji
- jak rodzi się świat
prostych odpowiedzi”

**Honorowy Patronat
Marszałka Województwa
Lubuskiego**

**Projekt konferencji współfinansowany
ze środków Fundacji Współpracy
Polsko-Niemieckiej**

28 października 2010r.

FUNDACJA WSPÓŁPRACY
POLSKO-NIEMIECKIEJ
STIFTUNG
FÜR DEUTSCH-POLNISCHE
ZUSAMMENARBEIT

Konferencja polsko – niemiecka, zorganizowana w Samodzielnym Publicznym Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Międzyrzeczu ma w swym założeniu być, z jednej strony hołdem pomordowanym pacjentom szpitala w Obrawalde w latach 1942 – 1945, a z drugiej swoistym ostrzeżeniem przed szaleńczymi pomysłami społecznej inżynierii.

Lata 1942 – 1945 to bez wątpienia najbardziej tragiczna karta dziejów obrzyckiego szpitala. Szpitala, którego ponadstuletnia historia naznaczona była, wyróżniającym ten szpital na mapie placówek psychiatrycznych, humani-

tarnym stosunkiem do osób tu leczonych. Już w pierwszych latach dwudziestego wieku pacjenci szpitala w Obrawalde mieli możliwość korzystania, poza leczeniem farmakologicznym, z szerokiego zakresu nowatorskich, jak na ówczesne czasy, oddziaływań terapeutycznych. Nie inaczej było w latach powojennych. Nie inaczej jest dziś. W ten chwalebny obraz szacunku dla inności, jak klin wbija się okres rządów Waltera Grabowskiego i niewyobrażalna liczba kilku tysięcy ludzi zgładzonych wewnątrz obrzyckich oddziałów.

Spojrzenie na jednostkę pod kątem jego użyteczności społecznej jest jednym z większych przekłamań idei utilitarnej. Mimo to, miliony ludzi uwierzyły w diaboliczne idee totalnego świata, mimo to, miliony ludzi uznały że człowiek pełnowartościowy to tylko taki człowiek, który może funkcjonować bez pomocy z zewnątrz.

Dzisiejszy szpital w Międzyrzeczu – Obrzykach nie różni się zewnętrznie od tego jak wyglądał szpital w Obrawalde. Dokładnie te same mury kryją tragedię pacjentów i ich rodzin sprzed sześćdziesięciu pięciu lat. Żeby ich dramat był dla nas istotną lekcją historii, co pewien czas musimy przypominać sobie do czego zdolny jest człowiek owładnięty szaleńczą ideą. Pełni pokory wobec ludzkiej nieprzewidywalności odrabiamy tę lekcję wspólnie 28 października 2010 r.

**DNIA 11 V 1973 r. dr. RICHARD ROSENBERG
SKŁADA WIAZANKĘ KWIATÓW POD POMNIKIEM**

**POMNIK PAMIĘCI SPOCZYWAJĄCYCH NA TYM CMENTARZU
TYSIĘCY OFIAR RÓŻNEJ NARODOWOŚCI UŚMIERCONYCH
W RAMACH ZBRODNICZEJ AKCJI EUTANACJI
REALIZOWANEJ W LATACH 1939-1945
PRZEZ NIEMIECKĄ SŁUŻBĘ MEDYCZNĄ
W ZAKŁADZIE DLA OBLĄKANYCH W OBRZYKACH**